

*“Ey şiir kanayan yaramsın benim
Göğsümde taşıyım gören gül sanır
Feryadım, figanım, naramsın benim
Uzaktan duyanlar, bir bülbül sanır.”(*)*

Şair beden olarak bir şehirde doğar, başka başka şehirlere göçer hatta farklı ülkelerde dolaşır ama onun için asıl memleket göbeğinin gömüldüğü topraklardır.

Kâlû Belâdan beri insan ile toprak nasıl bir bağ varsa -ki var olduğuna inanıyorum- bir Azeri şairin “ölmek için bile vatan gerekir” dediği gibi gönül bağı ile bağlanmadığınız insanlar arasında yaşıyorsanız ister doğduğunuz şehirde, ister başka şehirde isterseniz başka ülkelerde olun, yaşadığınız her yer gurbettir.

Bu dünyanın da bir gurbet olduğuna inanıyorsa eninde sonunda silya dönme arzusu ile yanıp tutuştuğumuz yılların gündökümleri ile özetlemeye çalışırız bu özlemimizi.

Hele bu insan şairse gündökümünün yaprakları kendisi toprak olduktan sonra bile başka insanların/şairlerin duygularına tercüman olacak şiirleriyle yeryüzü bir tarla gibi tamamen sürülünceye kadar uzun bir hayat sürecektir.

Dünya kurulduğu günden bu güne milyonlarca şair zamanını tamamlayıp dünyadan ayrılmıştır. O şairlerden günümüze hoş seda bırakabilen şairlerin sayısı da bu gün binlerle bile ifade edilmiyor. Demek ki hoş seda bırakabilmek her şairin de harcı değil. Onun seda bırakıp bırakmayacağı da üzerinden yüzyıllar geçtikten sonra ortaya çıkıyor.

İster “şiirin başkenti” Kahramanmaraş'ta yaşayın, isterseniz şiir şehir İstanbul'da yaşayın. Gönül olarak aynı coğrafyada, aynı iklimde birlikte olmadığınız şair dostlarınızla aranızda göstermelikte olsa bir bağ yoktur. Çünkü siz dam dediğinizde bıyık altında sinsi sinsi gülümseyecek arkasından mertek kelimesini kullanmanıza lüzum kalmayacak.

Farklı dilleri konuşanlar birbirleriyle anlaşamayacaklarına göre farklı kültür coğrafyasında yetişen şairler de birbirlerini anlamayacaklar. Bu coğrafyanın sınırları hiçbir zaman şehir ve ülke sınırları ile çizilmez. Çünkü bu bir gönül coğrafyasıdır, dünyanın hangi köşesinde olursa olsun, insani erdemleri kuşanmış bir gönülle “ben buradayım” diyen her insan/şair, insana dokunur. İşte bu dokunuş şiirin ta kendisidir. Çünkü insana dokunduğu müddetçe

şiirin dili ülkeler arasında sınırları kaldırır.

Kahramanmaraş, sırtını Ahir Dağlarına yaslanmış, Akdeniz iklimi ile karasal iklimin birlikte yaşandığı büyük ölçekli bir Anadolu şehridir.

Nefsi ile düşünenin aklına dondurma, gönlü ile düşünenin aklına; “Yedi Güzel Adam -Sezai Karakoç, Nuri Pakdil, Akif İnan, Erdem Bayazıt, Alaaddin Özdenören, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu-” ya da “şiirin başkenti” gelir. Aslında bu Yedi Güzel Adamın en küçüğü rahmetli Cahit Zarifoğlu'nun “*Yedi adam biri bir gün/ bir kan gördü/ gereğini belledi/ yâri alsa koynuna/ ayırmaz kanı yanından...*” diye devam eden uzun şiiri, Zarifoğlu hayattayken ve değer görmezken dünyasını değiştirdikten sonraki yıllarda bu şiirin adından hareketle Kahramanmaraş'a Büyükşehir Belediyesi “Yedi Güzel Adam” müzesi açarak farkına varmadan güzelleri sınırlandırmış oldu.

Kahramanmaraş'ın sırtını yasladığı Ahir Dağlarının arkasında karasal iklim hüküm sürer. İşte bu karasal iklimde yaşayanlar eskilerin tabiriyle “bedevi” şehirde yaşayanlara ise “medeni”dir. Bu durum belki başka şehirler için de geçerlidir.

Elbistan, Kahramanmaraş'ın en büyük ilçesi, aynı zamanda Dulkadiroğlu Beyliğinin ilk kurulduğu topraklar ve Mimar Sinan'ın esin kaynağı Ulu Camii ile meşhur, içinden nehir geçen güzel bir şehir. Bu şehir aynı zamanda; Derdiçok, Mükrimin Halil Yinanç, Ahmet Çıtak, Rahmi Eray ve aynı yüzyılın bir bölümünde birlikte yaşadığımız, Âşık Mahzuni Şerif, Hayati Vasfi Taşyürek, Tahsil Yücel, Bahaettin Karakoç, Abdurrahim Karakoç, Cansız Ahmet Güllü, Seydi Ahmet Kutuzman, Âdem Konan... gibi güzel insanlar yetiştiren mümbit bir topraklardır. Abdurrahim Karakoç ağabeyim *Beşinci Mevsim*'i “*Coğrafyada hemşerim fikirde gönüldeşim sanatta meslektaşım...*” ifadeleriyle imzalamıştı.

İşte Ali Akbaş ağabey de, Abdurrahim Karakoç ve Bahaettin Karakoç gibi uzun yıllar şiir yolculuğumda bir çırak gibi elinin altında olmasam da, gönül coğrafyası olarak hem de aynı çağda yaşadığım, -1994 yılında Elbistan Hükümet Binasının boya işinde usta olarak çalışırken merdiven boşluğunda kimisi eski yazı kimisi yeni yazı ile yazılmış şiirlerine rastlamış yeni yazı ile yazılan şiirleri ezberlercesine okumuş daha sonraki yıllarda ise bu defteri kendisine ulaştırdığımda, ne kadar mutlu olmuş bunu kitaplarını imzalı olarak göndereceği-

ni söylediği halde bu güne kadar gözlerimi yolda bırakan- can ağabeyim.

Ali Akbaş ağabey, Hoca Ahmet Yesevî, Mevlânâ, Yunus Emre, Nurettin Topçu'nun düşünce dünyasında beslenen geleneksel şiirimizi günümüz diliyle harmanlayıp anamızın ak sütü gibi bir Türkçeyle şiirlerini yazar. Günümüze ve geleceğe armağan kalacak yukarıda isimlerini andığım düşünce medreselerinin hocalarıyla gönlünüz bir yerde keştiyse o zaman Ali Akbaş'ın şiirleri size biraz daha tanıdık, biraz daha içeriden bir şiir olur.

Ardıç ağacı zor yetişen, kesildikten sonra bile yüzyıllardır dayanan bir ağaçtır. Abdurrahim Karakoç ağabey, Engizek'te, Bahaettin Karakoç ağabeyim Salavan'da, Ali Akbaş ağabey de Şardağı'nda birer şiir ardıcısıdır. Her üç ardıcın dallarına konan kuşlar şiir tohumlarını başka dağlara bırakırlar.

Bazı şairler vardır şiirlerinin önüne fil gibi oturlar, nereden baksanız şairi görürsünüz. Gerçekten bu şairler bunu bilerek mi yaparlar yoksa yarıncıların işine böyle mi gelir orasını bilmem. Bazı şairler de vardır şiirlerini ceplerinin kenarından bile göstermeyi, çıkarıp okumayı ya da yayınlatarak bir yerlere göndermede bulunmayı bile edep dışı sayarlar. Sarraf olan bağırmas. Altın alacaksanız sarrafı arayıp bulmak zorundasınız. İşte gerçek şair de bu sarraf titizliğinde ancak şiirini okuyucuya okutur.

Cins şairlerin yüzlerce birbirinden güzel şiirleri arasında birisi hasbelkader ya bestelenir ya da birisi tarafından seslendirildiğinde şair o şiiriyle daha çok anılmaya başlar. Abdurrahim Karakoç'un, *Mihriban*, Bahaettin Karakoç'un *Ihlamurlar Çiçek Açtığı Zaman*, Nurullah Genç'in *Yağmur şiiri gibi* Ali Akbaş'ı da *Sirkeçiden Tren Gider* şiiri ile tanınır ama Ali Akbaş sadece bu şiirden ibaret değildir. Ali akbaş, almış olduğu edep ve erkân derslerini hayatına da uygulayarak şiiri "put" eylemez. Onun için şiir; bir yaraya merhem sürme, bir sevince ortak olma, bir güzelliği paylaşarak çoğaltma, derdi bölüşerek azaltma aracıdır.

Her şairin, şiirleriyle akrabalık bağlarıyla bağlandığı şairler vardır. Tıpkı yıllardır görmediğiniz bir akrabanız, eşiniz dostunuzun çocuklarını gördüğünüzde yüzleri size tanıdık gelir, tahminen falan senin neyin olur dersiniz. İşte şiirlerine aşına olduğunuz şairlerin şiirleriyle aynı duygularla beslenen şairin şiirine rastladığınızda da diğer şairleri hatırlarsınız. İşte Ali Akbaş'ın şiiri de aynı gönül iklimimizdeki tanıdık şairlerin şiir dağlarında kaynayan bir pınar gibi avuç avuç içerek ruhumuzu kandırmamıza vesile olur.

Bu bağlamda baktığımızda Ali Akbaş'ın şiiri-

nin, Nihal Atsız, Arif Nihat Asya, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Hayati Vasfi Taşyürek, Bahaettin Karakoç, Abdurrahim Karakoç ve Dilaver Cebeci'nin şiirleriyle akrabalık bağları olduğuna inanıyorum.

Onun şiirleri bir Anadolu kiliminin motifleri gibi birbiri içinde zıtlıklar gibi görünen farklı motifler aslında bir bütünün parçalarıdır. Kilimi dokuyanların ellerinde çizili bir örnek yoktur, tamamen hasretlerini, hüznelerini, sevinçlerini içlerinden geldiği gibi yansıttılar ve bir dokuduğu kilimin bir benzerini bir başka zaman dokumayarak tamamen el emeği göz ve gönül nuru dökerek sanatlarını icra ederler. Ali Akbaş'ın bize akraba gelen şiirleriyle sizi tanıştırmaya başlayarak bu vesile ile sizin de bir şekilde akraba çıkacağınız dizelerini buyuralım o zaman:

*"Zeynep, Elif, Suna, Gülçin
Fistanınız biçim biçim
Bir gün imeceye gelin
Bu derdi tüketmek için"*

İmece nedir, fistan nedir ya da ancak ninele-
rimizin ancak hafızalarında en çok kullanılan bu isimleri günümüzün yeni çiftleri, çocuklarına isim olarak vuruyorlar mı? Ya da bir derdiniz var, bin dermana değişmek istemiyorsun ama içten bir gülümsemeyle derdinizi paylaşarak azaltacağınız bir dostunuz dahi yoksa hayatın tadından ve tuzundan uzaklaşmışsınız demektir.

Şair bir öğretmen değil, şiir de eğiten bir araç gereç değildi. Şair sizin kulağınıza bir şeyler fısıldar siz o fısıltının arasında size dokunan kelimelerle ruhunuzu kanatlandırırsınız. Şiir "derdi tüketmek için" yeter mi dersenez orasını bilmem ama en azından sızınızı biraz hafifletir diye düşünüyorum.

Ali Akbaş ağabeyin düşüncelerinden habersiz uçurtma uçururken sarf ettiğim cümlelerin arasına; "Bu şiir, yüksek sesle okumak için değil; bir küpeli kulağa fısıldanmak için yazıldı." diyeceğini nereden bilebilirdim. Bu alıntıdan anlaşılıyor ki Ali Akbaş'ın gönül kumaşı Hoca Ahmet Yesevî, Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın bedesteninde alınan ipliklerden dokunmuş, cengi sözlerle olmuştur.

Ali Akbaş Ağabey'i biraz da ardıç ağacına benzetmiştim. İsmet Özel'in "Allah, insanı iddiasından vurur" dediği gibi ne söylemeye çalışsam Ali ağabey "dur bakalım sayın atmaca benim sözümü bana satma" der gibi karşıma çıkıyor. İşte ispatı:

*"Toroşlar'ın tepesinde
Yeni yetme bir ardıcım"*

*Ben yanarsam orman yanar
Çamlıbel'e sığmaz acım"*

Şiirde imge bahsine de daha sonra geleceğim ama hazır imgeden bahsetmişken yine de araya bir kaç kelime sıkıştırmam gerekiyor. Gölge uzadıkça gün kısalır. Burada gölge kelimesi bir gölgelik gibi durmayacak ve imgeye nasıl dönüştüğünü şair kuşağımıza fısıldayacak:

*"Gölgen kaçtıysa senden,
Düşmüşse gökte yıldızın,
Kavga başlar canla ten arasında.
Ne bileyim:
Hangi pınarın suyu,
Ya da çiçeğin özünde derman
Büyük yerden geldi feran
Yolcu yolunda gerek."*

Şair buradaki gölge imgesiyle yaşın kemale ermeye başladığı ona göre elini ayağını çabuk tutması, varılacak yere varmak için, Önderimizin "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya çalış, yarın ölecekmiş gibi de ahirete çalış." sözlerine bir göndermede bulunuyor.

Şair aynı zamanda yaşadığı çağın tanıdığıdır. Onun şiirleri geçmişten ders alarak geleceğe umutla bakmamıza kapı aralar. Uzun metrajlı bir film-den bazı kareleri gözümüzün önüne getirir.

Hani şiirde şah beyit diyoruz ya ha işte öyle kareleri şiirin diliyle anlatır. Hem o günleri tekrar hatırlatır hem de o günleri görmeyenlerin kulaklarına küpe olacak sözlerle buruk bir hüznü tekrar yaşatır.

*"Biz hep atla geçtik Tuna'dan
Böyle geçmedik
Avrat uşak
Biz hiç böyle geçmedik
Beyler utansın
Sirkeci'den tren gider
Varım yoğum törem gider."*

Bir zamanlar Almanya'ya "Acı Vatan" dedikleri bu yüzden olsa gerek. O zamanlar en kolay ulaşım aracının tren olduğunu düşünürsek ve Türk insanının Sirkeci'den Sibirya'ya sürgüne değil de gurbete gidiyorlarmışcasına vagonlara doluştuklarını gözlerimizin önüne getirir. Şairin kastı elbette gurbet değildir.

Ne yazık ki şairin kastının ne olduğunu ikinci, üçüncü kuşak gurbetçilerimizde görmeye başladık. Sirkeci'den kalkan trenlerle birlikte töremizi orada yaşatamadık. Ne Türk kalabildik ne Avrupalı.

Her ne kadar da Araplar "Mânâ şâirin karnın-dadır" veya Fuzulî üstadımız "Aldanma ki şair sözü elbette yalandır" deseler de o bahse girmeyeceğim ama her iki sözün de bu güne kadar bende bir karşılığı olmadı. Hani imgeden bahsedeceğim diyordum ya ha işte sıra tam da oraya geldi. İmgeyi uzun uzun açıklamak yerine Ali Akbaş Ağabey'in *İroni* şiiri ile de şiirde imge imge diye kıvrananlar için her devirde kullanılacak bir reçete gibidir.

*"Hey imgelem imgelem
Sen gelmezsen ben gelem
Çatıda saksafon çalıyor bir saksafan
Ve bir ozan oturmuş evde ağlıyor
Buna bir anlam veremiyor anası
Durmadan saçlarını sıvazlıyor*

*Kafası karışık nedense dünden beri
Hep aynı sözcükleri sayıklıyor
Gözleri belleğindeki soyut imgede
Sanırsın pirinç ayıklıyor*

*Sonuna kadar açmış volkmenini
Kulakları sağır eden bir hevimetâl çalıyor
Daha hiç tanımadığı bir sevgiliye
Soyut mu soyut, dizeler karalıyor."*

Şiir elbette burada bitmiyor ama kafanızı karıştırmamak adına kısa kesip biraz da şiirin ayağa düşürülmeye başlandığı şiir gecelerine doğru yol alalım. Bakalım bu salonlarda okunan şiirlere şairlere ne deyip ne söylüyor Ali Ağabey.

*"Dün gece,
Lezizdi et,
Zengindi masa,
Hindiler semiz,
Ve kadehler lebrizdi;
Doyduk tıka basa,
Şiire yer kalmadı..."*

Ali Akbaş'ın şiiri tornadan çıkmış herhangi bir metal ya da ağaç aksam değil, bir Anadolu kilimidir. Hangi dokuma tezgâhını kullanacak, hangi ipi, hangi kökboyalarını kullanarak renk elde edecek, düğümleri nasıl çalacak, kirkiti nasıl vuracak ve dokuduğu kilimleri satacağına kadar titiz bir çalışma temposuyla alın ve gönül terini dökerek dokur şiirini.

Gazel mi, koşma mı, destan mı, sağı mu, dedim dedi mi, ebcet hesabıyla mı ya da serbest şiir mi adına ne dersiniz deyin hangi tarzda olursa olsun şiirin hakkını veren bir şairdir.

Onun şiirlerinde şu da şurada olsaydı, şu kelimeyi kullanmasaydı, şu dizeye gerek yoktu, ben olsaydım söyle derdim gibi kelimeler kullanmanıza izin vermez; tabiri caizse lafla sözü birbirinden ayırır, en küçük bir ayrıntıyı dahi göz ardı etmeden safi sözlerle doldurur şiir peteğini.

Ali Akbaş, edebiyat dergilerinde fazla görünmez, kozasını örüp çıktığı günden bu güne kendini tekrar etmeyerek birbirinden güzel şiirler yazmaya devam eder. Şiiri okunurken ayak ayaküstüne atıp gerinerek dinlemez. Zengin bir kuyumcu edasıyla dönüp dönüp şiirlerini sevmez. Yazar, zamana bırakır, hoş sedam kalsın ayaklarına da yatmaz.

Bilgiyi ihtiyaç duyanlara aktarmada bencillik etmez. Gittiği yerlerde başköşeye kurulup üstat pozları vermek yerine mümkünse hiç bir karede bulunmamayı, hatta sonradan gelmiş gibi bulunduğu bir yere oturmayı uygun bulur.

Ali Akbaş'ın şiirinin bir ucu Anadolu'ya batmış, diğer ucu Türk dünyasını dolaşan pergel gibidir. Kazak Şairi, Kasım Amancolov, Saha Türkü Oyunsıy, Azerbaycanlı, Ahmet Cevat, Memmed Aslan, Şehriyar, Özbek şair, Çolpan, Tatar Türklerinin millî şairi Tukay'ı da unutmaz şiirlerinde.

Ali Akbaş, ömrünü sürgünde geçiren usta romancı Cengiz Dağcı'nın, Londra'da yeryüzünden taşındığında yıllardır göbeğinin düştüğü topraklara dönme hasretiyle yanıp kavrulduğunu elbette unutmayacak ve onun Kırım'a dönme hayallerini ve çektiği sıkıntıları şiirin diline aktararak şöyle seslenecektir:

*“Dal aradı konmaya
Kanadı kana döndü
Merhaba Gelinkaya
Cengiz vatana döndü.*

.....
*Tatarım Allah kerim
Kızıldaşım Salgarım
Gözün aydın ey Kırım
Cengiz vatana döndü.”*

Ali Akbaş aynı zamanda çocuk edebiyatına da önemli katkılar sunan bir şairdir. Özellikle Kuş Sofrası ile hem küçük hem bizim gibi büyümüş çocukların sofrasına konuk olmuştur. Çocuk duyarlığını yakalayan, öğüt vermeyen, emrivaki yapmayan bir dille ruhumuza dokunur.

Ali Akbaş her ne kadar da Şardağı'nda bir ardıc ağacı gibi dursa da dallarına konan kuşlar, şiir tohumlarını yüzyıllar sonrasına başka başka coğrafyalara taşıyacaklar.

Bizden sonra gelecek nesiller için de Ali Ak-

baş, Kahramanmaraşlı şairler arasında başköşeye konacak şairdir. Kahramanmaraş Lisesinde öğrencisiyken yazdığı Kahramanmaraş Lisesi Marşını yazmakla kalmaz, Şöhretler Terzihanesi şiirinde de tarihi bedesteni anlatırken, Bakıra Övgü şiiriyle de başka şehirlerden Kahramanmaraş'a yolu düşecekleri de şöyle selamlar.

*“Daha gün doğmadan uyanır Maraş
Uyanır da mor dağlara yaslanır
Ela gözlü bir Selçuk şehzâdesi
Bir kumru hu husu ve ezan sesi
Ökkeş sabah sabah bakır dövüyor
Bir bakır sinide güneş doğuyor
Çekiş sesleriyle, alın teriyle
Küçük dükkânlara rahmet yağıyor.”*

Bir şairin, doğduğu ya da yaşadığı memlekete vefa borcu vardır. Bu vefa borcunu eninde sonunda yerine getirmek ister. İşte Ali Akbaş'ın bu şiiri, bakırcılar çarşısı tarihten silinene kadar bir bergüzar olarak kalacak şiirler arasında kendisi hayattayken yerini almıştır.

Elime bir şiir kitabı aldığım zaman mutlaka yanımda bir kalem bulundururum ve önemli bulduğum bir şiirin ya tamamını ya da çok önemli bulduğum yerlerini çizerim. İşte bu yazı da önemli bulduğum şiirlerden yola çıkarak hem Ali Akbaş'ı daha yakından tanımak hem de tadımlık olarak alıntıladığım şiirlerini sizlerle paylaşayım istedim.

Her ne kadar da alıntıladığım bu tadımlık şiirler yazımızın arasına misafir olduysalar da başka şiirlerine haksızlık ettiğim anlaşılmasın. Her şiiri sindire sindire yavaş yavaş okudum, gönlüm gönendi, ruhum dinlendi. Öyle zamanlar oldu ki kitabı kapatıp bir dizede bir roman okuyormuşum gibi gözlerimi kapatıp şiirin koyaklarında gezinip durdum.

Her şairin mutlaka okuması gerekli şairler arasındaki ilk beş şairin arasına konulması gereken aksakal bir şair gerekse -ki gerek olduğuna inanıyorum- bu şair Ali Akbaş olmalı. Benim gönlümden böyle geçti sizin gönlünüzde nasıl geçer bilmem.

Sözün fazlasının içine laf karışır. Laf ü güzaf da insana yakışmaz. Ali Akbaş'ın şiirleri parça tesirli bir bomba gibi ruhunuzda yaralamadık yer bırakmıyor. En iyisi bir sözümüzü şöyle özetleyelim:

Ali Akbaş'ın şiiri darası alınmış, yüzde yüz yerli bir düşüncenin ürünü ve kendisinden sonraki nesillere bir mirasıdır vesselam.

(* Bu ve bundan bütün alıntılar Ali Akbaş'ın, *Bütün Şiirler*, [Bengü Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2018] adlı kitabından alınmıştır.